

čitve ali izbire neke osebe, ampak zgodovinska (socialna in kulturna oz. simbolna) modalnost eksistence v neki zgodovinski situaciji.

Za Parsonsa je kriterij/pogoj za delovanje družbenega sistema smiselnost, ki jo je težko ločiti od uporabnosti (za koga je slej ko prej samoumevno). Poleg smiselnosti je zanj med temi nujnimi pogoji tudi čas neizogiben člen vsakega sistema delovanja. Smiselno oz. selektivno delovanje je tisti dosežek, ki zadovoljuje zahteve določenega zgodovinsko pogojnega časa na posebno uspešen način in tako vedno znova dviguje družbeni red na višjo raven urejenosti in kompleksnosti. Smiselno in selektivno družbeno delovanje je potemtakem vir in podlaga vsakršnega smotrnega in tvornega družbenega spreminjanja, to pa je – lahko bi rekli – podlaga vsakršnega neformalnega pridobivanja znanja.

Znotraj takšnega teoretiziranja je Parsons (Parsons et al., eds., 1953) razvil lastno evolucijsko shemo oz. teorijo namernih družbenih sprememb in izpostavil štiri razvojne stopnje:

1. stopnjevano prilagajanje okoliščinam oz. procese adaptiranja,
2. procese družbene diferenciacije in integracije,
3. procese medsebojnega vključevanja oz. inkluzivne procese, ki vodijo k ciljnim orientacijam in
4. procese posploševanja vrednot (angl. *value generalization*), pri katerih je dosežena družbena razvojna stopnja, kadar gre za ohranjanje strukturnih kulturnih obrazcev. Gre za znano AGIL-shemo. (Parsons et al., eds., 1953: 183)

Latentno ohranjanje kulturnih obrazcev (an. *latent pattern maintenance*) skozi čas, ki po Parsonsu poteka skozi proces posploševanja vrednot, je potemtakem kriterijska in neodvisna spremenljivka in indikator družbenih sprememb, ki lahko spremembe pospešuje ali pa ovira njihovo uveljavljanje. Spremembe v kulturnem podsistemu družbe pogojujejo spremembe v socialnem podsistemu, katerega naloga je integracija družbenih delov in celote.

Z vidika neformalnega izobraževanja so – če sledimo Parsonsovemu razmišljanju – torej kulturne in družbene spremenljivke bolj pomembne od motivacije posameznika za neformalno pridobivanje znanja. Posameznikovo delovanje je v Parsonsovi evolucijski shemi omejeno z njegovo sposobnostjo, da se prilagaja in selektivno ter smiselno vključuje v družbene procese in torej tudi v procese neformalnega pridobivanja znanja. V tem pogledu je, v Parsonsovem modelu seveda, posameznik bolj pasivni opazovalec kot pa aktivni dejavnik neformalnega učenja.